

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTA KANCELEJA

PAZIŅOJUMS PRESEI

Reģistrācijas Nr. 90000038578 • Pils laukums 3, Rīga, LV-1900

Tālrunis: +371 67 092 106 • E-pasts: info@president.lv

06.06.2023.

NATO Austrumu flanga (B9 – Bukarestes devītnieka) valstu vadītāju paziņojums

Mēs, Bulgārijas, Čehijas, Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Polijas, Rumānijas, Slovākijas Republikas un Ungārijas valstu vadītāji, šodien tikāties Bratislavā. Mēs atzinīgi vērtējam NATO ģenerālsekretāra dalību mūsu sanāksmē. Turpinoties karam Eiropas kontinentā, mēs kopīgi apspriedām mūsu reģiona un visas eiroatlantiskās telpas aktuālākos drošības draudus un izaicinājumus, kā arī izvērtējam gatavošanos gaidāmajam NATO samitam Viļņā.

Mēs vēlreiz apliecinām savu nelokāmo atbalstu Ukrainas neatkarībai, suverenitātei un teritoriālajai integritātei tās starptautiski atzītajās robežās. Tas ir vienīgais veids, kā atjaunot mieru un uz noteikumiem balstītu kārtību Eiropā. Mēs visstingrākajā veidā nosodām nepamatoto, nelikumīgo un brutālo karu pret Ukrainu.

Saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, tostarp ANO Hartu, Ukrainai ir leģitīmas tiesības aizstāvēties pret šo agresiju. Krievijai ir jāpārtrauc nemitīgie uzbrukumi Ukrainas civiliedzīvotājiem un infrastruktūrai, bērnu deportācijas un ar konfliktu saistītā seksuālā vardarbība. Atbildīgie par agresijas noziegumu, visām zvērībām un kara noziegumiem ir jāsauc pie atbildības. Mēs atbalstām atbilstoša tiesiska mehānisma izveidi, lai nodrošinātu atbildību par agresijas noziegumu pret Ukrainu. Mēs turpināsim palīdzēt Ukrainai panākt miermīlīgu risinājumu saskaņā ar saviem noteikumiem tik ilgi, cik tas būs nepieciešams, tostarp sniedzot militāru, finansiālu un humānu atbalstu. Mūsu valstis ir sniegušas aizsardzību lielākajam skaitam Ukrainas bēgļi.

Mēs aicinām Krieviju nekavējoties pārtraukt karadarbību un bez nosacījumiem izvest savus spēkus no Ukrainas teritorijas. Mēs arī nosodām visus tos, tostarp Baltkrieviju, kas aktīvi veicina Krievijas kara centienus. Mēs joprojām esam apņēmības pilni turpināt starptautisko spiedienu uz Krieviju, tostarp ar sankciju palīdzību. Mēs mudinām Baltkrieviju pārtraukt savu līdzdalību Krievijas agresijā, kas ir klajš starptautisko tiesību pārkāpums.

NATO ir izlēmīgi reaģējusi uz kraso eiroatlantiskās drošības pasliktināšanos, ko izraisīja Krievijas agresija pret Ukrainu. Mēs esam pastiprinājuši sabiedroto militāro klātbūtni Austrumu flangā no Baltijas jūras līdz Melnajai jūrai, un kā aizsardzības pasākumus mēs būtiski stiprinām savu atturēšanas un uz priekšu izvērsts aizsardzības spējas.

Krievija ir nozīmīgākais un tiešākais drauds sabiedroto drošībai, un mums jābūt gataviem, ka tas tāds arī paliks. NATO apņēmsanās aizsargāt katru sabiedroto teritorijas centimetru un ievērot 5. pantu ir nelokāma. Mēs sagaidām, ka Viļņas samits vēl vairāk stiprinās NATO aizsardzības pozīciju Austrumu flangā, lai atturētu un liegtu jebkādu agresijas iespēju. Jo īpaši attīstot aizsardzības spējas ar spēcīgiem, uz vietas izvietotiem, daudzu jomu un kaujas gatavības spēkiem, tostarp, kur nepieciešams, brigādes sauszemes teritorijā, iepriekš izvietojot aprīkojumu un krājumus, ātri pieejamu pastiprinājumu, komandvadību un kontroles un spēku struktūras, kas atbilst šim mērķim, kā arī uzlabojot vai paplašinot attiecīgo infrastruktūru, tostarp paplašinot NATO naftas cauruļvadu sistēmu. Mēs īpaši atzīstam, cik svarīga Austrumu flanga drošībai ir pastiprināta integrētā pretgaisa un pretraķešu aizsardzība uz pastāvīgas rotācijas principa. Mēs atbalstām NATO jaunus reģionālos plānus kā mūsu modernizētās kolektīvās aizsardzības stūrakmeni un mudinām visus sabiedrotos piešķirt spēkus un spējas šīm darbībām.

Krievija un citi autoritārie spēki un stratēģiskie konkurenti, kā arī to pilnvarotās personas un nevalstiskie pārstāvji izmanto hibrīduzbrukumus, lai sasniegtu savus mērķus. Viņi cenšas izmantot mūsu atvērtību, savstarpējo savienojamību un digitalizāciju, mēģinot iejaukties mūsu demokrātiskajos procesos, iestādēs, veicinot dezinformācijas kampaņas. Viņu mērķis ir graut uzticību mūsu sabiedrībai, instrumentalizējot politiski jutīgus jautājumus, piemēram, veicot ļaunprātīgu darbību kibertelpā vai manipulējot ar energoapgādi. Šie destruktīvie spēki ļaunprātīgi izmanto arī migrācijas plūsmas. Visas šīs darbības ir kļuvušas agresīvākas, koordinētākas un vērstas uz mūsu vienotības, kohēzijas, drošības un stabilitātes graušanu.

Mums individuāli un kolektīvi jāpastiprina un vairāk jāiegulda mūsu spējā sagatavoties, atturēt un aizsargāties visās jomās saskaņā ar NATO 360 grādu pieeju. Visām mūsu darbībām ir jānodrošina atbilstoši resursi un iespējas. Mēs sagaidām, ka Viļņas Aizsardzības investīciju solījums apņēmties 2% no IKP aizsardzībai kļūs par minimālo, nevis maksimālo robežu, un mudinām visus sabiedrotos to darīt. Mēs koordinēsīm savas darbības, lai vēl vairāk paplašinātu mūsu aizsardzības ražošanas jaudas, stiprinātu mūsu spējas un nodrošinātu atbilstošu apgādi.

Mēs sveicam Somiju kā jauno alianses dalībvalsti un pilnībā atbalstām Zviedriju, lai tā drīz kļūtu par pilntiesīgu alianses dalībvalsti. Šo valstu pievienošanās vēl vairāk stiprinās aliansi un padarīs drošāku Baltijas jūras reģionu, kā arī visu eiroatlantisko telpu.

Kopš 2022. gada februāra NATO ir ievērojami palielinājusi palīdzību Ukrainai, reaģējot uz Kijivas vajadzībām. Viļņas samits vēl vairāk pastiprinās mūsu politisko un praktisko atbalstu Ukrainai. Mūsu mērķis ir izveidot spēcīgāku, daudzgadēju un visaptverošu atbalsta paketi Ukrainai, kas stiprinās tās aizsardzības spējas, arī ieviešot NATO standartus un palielinot savstarpējo sadarbību ar NATO. Mēs saskatām priekšrocības vairāku sabiedroto priekšlikumā izveidot kopīgu analīzes, apmācības un izglītības centru ar Ukrainu, kas atrastos Polijā. Ņemot vērā Krievijas agresijas karu, mēs turpināsim sniegt stingru atbalstu, lai stiprinātu Ukrainas spēju aizsargāties un mazinātu humanitāro katastrofu. Šie centieni papildina tos, kas sniedz divpusēju militāru palīdzību, tostarp ar ASV vadītās Ukrainas Aizsardzības kontaktgrupas starpniecību.

Ukraina ir neatņemama eiroatlantiskās zonas daļa, un tās drošība ir cieši saistīta ar sabiedroto drošību. Mēs stingri atbalstām Ukrainas eiroatlantiskos centienus un atkārtoti apstiprinām Bukarestes 2008. gada lēmumus, ka Ukraina kļūs par NATO dalībvalsti. Tāpēc mēs sagaidām, ka Viļņā mēs pacelsim mūsu politiskās attiecības ar Ukrainu jaunā līmenī un uzsāksim jaunu politisko ceļu, kas ļaus Ukrainai kļūt par NATO dalībvalsti tiklīdz apstākļi to ļaus. Mēs turpināsim atbalstīt Ukrainu šajā ceļā, arī tādēļ, lai novērstu Krievijas agresijas atkārtošanos. Mēs mudinām Ukrainu turpināt reformas saskaņā ar visiem Ziemeļatlantijas līguma organizācijas un Ukrainas īpašas partnerības hartas principiem. Mēs atzīstam, ka reformas ir būtiskas, lai turpinātu Ukrainas progresu ceļā uz dalību Eiropas Savienībā un NATO.

Mēs turpināsim savus centienus, lai novērtētu un pielāgotu NATO pieeju Krievijai.

Mēs pilnībā atzīstam Baltijas jūras, Melnās jūras un Rietumbalkānu reģionu stratēģisko nozīmi aliansei. Mēs turpināsim stiprināt NATO atbalstu Bosnijai un Hercegovinai, Gruzijai un Moldovas Republikai, lai stiprinātu to integritāti un noturību pret jebkādu ļaunprātīgu ietekmi. Mēs izsakām atzinību Moldovas Republikai par tās centieniem saglabāt stabilitāti un virzīties uz priekšu, īstenojot reformas ceļā uz Eiropu.

NATO samītā Viļņā mēs ceram vēl vairāk pastiprināt sadarbību arī ar līdzīgi domājošām valstīm, jo īpaši ar Indijas un Klusā okeāna reģiona Eiropas Savienības partneriem, lai risinātu dažādus kopīgus izaicinājumus.

Mēs paļaujamies uz Ķīnas kā ANO Drošības padomes pastāvīgās locekles atbildīgo lomu. Jebkāda Ķīnas sniegtā letālā palīdzība Krievijas agresoram būtu nepieņemama un tikai paildzinātu konfliktu un padziļinātu globālo nestabilitāti.

Mēs esam stingri pārliecināti, ka samits Viļņā būs vēsturisks panākums. Alianse ir stiprāka un vienotāka nekā jebkad agrāk. Mēs, Bukarestes devītnieka valstis, turpināsim nenogurstoši strādāt, lai vēl vairāk stiprinātu mūsu vienotību un solidaritāti, noturīgu transatlantisko saikni un vairotu mūsu drošību, aizsardzību un stabilitāti eiroatlantiskajā telpā.

Mēs turpināsim censties panākt mieru, drošību un stabilitāti visā eiroatlantiskajā telpā.